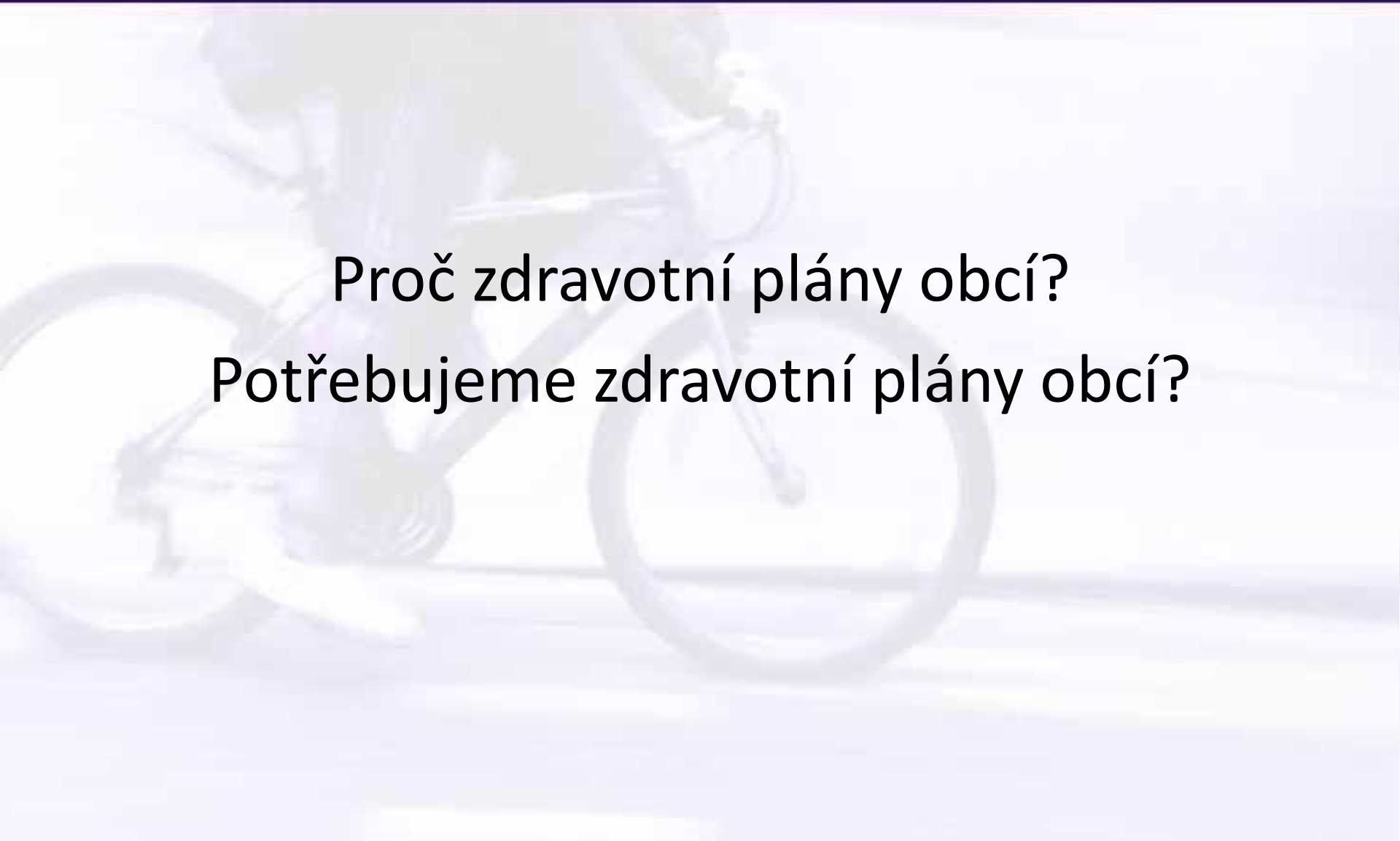




# POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH A JEJICH ROZVOJ



Mgr. Zdeněk Hamřík  
Praha 6.10.2011



Proč zdravotní plány obcí?  
Potřebujeme zdravotní plány obcí?

# Hromadná neinfekční onemocnění



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

- **Druhá světová válka** byl globální vojenský konflikt, jehož se zúčastnila většina států světa a jenž se stal s více než 60 miliony obětí dosud největším a nejvíc ničujícím válečným střetnutím v dějinách lidstva (Wikipedie, 2011).
- NCD – 63% z celkového počtu úmrtí na světě (WHO, 2011)
- NCDs zabije ročně 9 milionů lidí pod hranicí 60 let věku (WHO, 2011)
- Tj. 63 milionů lidí / 7 let... (1939 – 1945)
- WHO odhaduje, že v roce 2030 budou NCDs způsobovat 75% všech úmrtí

# New York, 2011



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

„Excellencies, Heads of State, Heads of Government, Ministers, Mr President of the UN General Assembly, Mr Secretary-General, Your Royal Highness Princess Dina Mired, distinguished delegates, ladies and gentleman...”

**Dr Margaret Chan**

**Director-General of the World Health Organization**

New York, United States of America

19 September 2011

## 3x N

- Nedostatečná úroveň pohybové aktivity
  - Nadměrný energetický příjem
    - Nezdravá strava



## Kdo jsou tito lidé?

- Lidé v produktivním věku
- Socio-ekonomický dopad je hrozivý

Proč zdravotní plány obcí?

Potřebujeme zdravotní plány obcí?

# Situace v ČR



## POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH A JEJICH ROZVOJ

Novinky.cz

Hlavní stránka » Domácí Podrubriky Volební speciál Chat s osobností

### Špičková zdravotní péče se musí omezit, na operace se bude déle čekat

Špičková zdravotní péče se bude muset v Česku omezit, a to i přesto, že na ní pacienti mají podle Ústavy právo. Několikamilardové rezervy zdravotních pojišťoven se totiž vyčerpávají a příští rok už půjde hospodaření pojišťoven do minusu. Uvedl to ministr zdravotnictví Leoš Heger (TOP 09) v nedělní Partii.



E15.cz / Zprávy

E15.cz Zprávy Magazin FinExpert Strategie AVmania DIC  
Zprávy E15 Domácí Zahraniční Byznys Burzy a trhy Národy Kancelář Právo & Byznys

E15 > Zprávy > Domácí > Ekonomika > Náklady na zdravotnictví rostou,...

## Náklady na zdravotnictví rostou, spoluúcast pacientů je nezbytná

Publikováno 11.5.2011 13:42

Náklady státu na zdravotnictví se zvyšují. Od roku 1990 se zvýšily devětkrát na současných téměř 300 miliard korun. Vliv na tento růst má zejména nízká spoluúcast pacientů a vysoké náklady na lůžkovou péči. Vyplyv to z údajů institutu pro zdravotní ekonomiku a technology assessment.

„V České republice se pacienti na zdravotní péči podílejí zhruba 16 procenty, což je jedna z nejmenších hodnot v EU. Stát tak musí péči z větší části dotovat, a to jej velmi zatěžuje“, uvedl Tomáš Doležal z institutu pro zdravotní ekonomiku a dodal, že v roce 2008 díky zavedení regulačních poplatků spoluúcast skokově vzrostla na 20 procent, ale o rok později se opět snížila.



Abyste zdravotnictví vyhnulo vážným existenčním potížím, je podle Doležala především nutné postupně zvyšovat spoluúcast pacientů až ke 30 procentům, tak jak je to běžné ve většině státech EU, a také výrazně kontrolovat náklady, které spolykají nemocnice.

Novinky.cz

Hlavní stránka » Žena » Děti

Podrubriky: Vztahy a sex Zdraví Styl Děti

## V Česku prudce přibývá obézních dětí

S nadvahou v Česku bojuje polovina dospělých obyvatel a 20 % jich je obézní. Dětské populaci se s obezitou potýká 5 až 10 %. Varovný je výrazný nárůst obezity, který vede k takzvanému tsunami efektu nárůstu nad...

Časť voľák  
přibývá rok

Zadrženi/  
poslali 7

Národ  
zdraví



Zvětšit obrázek

čtvrtek 12. května 2011, 10:01

## Propagátor nezdravého jídla si už obří hamburg nedá

vloženo: 4. 3. 2011 11:45, autor: pet



Blair River v reklamě na Infarktový gril

Phoenix - Ve věku 29 let ve čtvrtek v arizonském Phoenix zemřel Blair River, známý americký propagátor vysoce kalorické stravy a nezdravého způsobu života. River se stal tvář restaurantu **Infarktový gril** (Heart Attack Grill), který vstoupil do povědomí Američanů se svým pověstným menu tučných hamburgerů, mléčných koktejlů a hranolků smažených

na sádle.

River zemřel na komplikace spojené se zápalom plic. Podle listu The Arizona Republic měl přitom velké životní plány, o vysoce kalorické stravě chtěl natočit propagační film. Pokud se zrovna nevěnoval svým

iDNES.cz / Olomoucký kraj

IDNES.cz | Zprávy | Kraje | Sport | Kultura | Ekonomika | Finance | Bydlení | Cestování | Auto | Hobby | Mobil  
Olomoucký kraj | Zprávy | Sport | Jeseníky | Jízdní řády MHD | Práce | Reality | Farmy | Ožima čtenářů | Slevy

## Obézních lidí už je v kraji téměř 51 tisíc. Navíc stále přibývá i morbidně obézních

6. prosince 2010 11:51

Obézních v Olomouckém kraji stále přibývá. Podle zdravotnických statistik evidovali loni lékaři v regionu téměř 51 tisíc dospělých s obezitou, v roce 2009 navíc přibýlo téměř čtyři tisíce nových pacientů. Nadměrně otulý už jsou navíc i někteří předškoláci, životní styl dětí je totiž stále horší.



Blair River v reklamě na Infarktový gril

Další fotky

Vytisknout

Poslat e-mailem

Reklama

Úroveň pohybové aktivity (PA) v ČR je přitom nedostatečná a dlouhodobě klesá.

Frömmel, Bauman et al. (2006) uvádí, že pro středně zatěžující PA (nejméně 5krát v týdnu a nejméně 30 minut) splňuje požadavky 31,32 % mužů a 23,76 % žen, žádnou středně zatěžující PA neprovozuje 19,19 % mužů a 23,01 % žen.



# Situace v ČR - děti

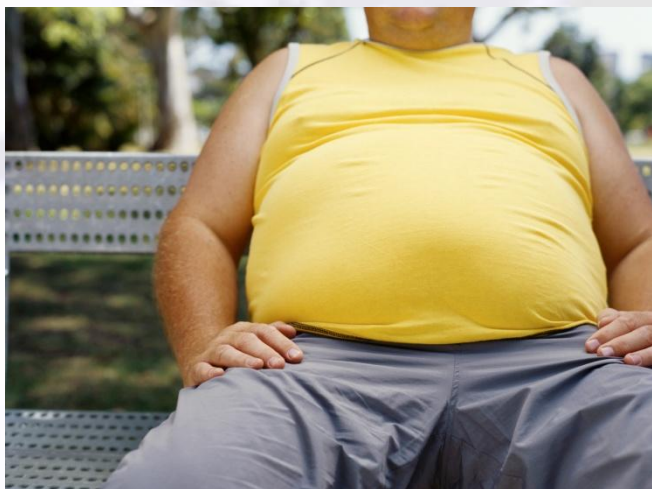


POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

Pohybová aktivita v průběhu týdne alespoň 1 hodinu denně v závislosti na pohlaví a věku (%) (HBSC, 2010)

	11 let		13 let		15 let	
	Pohlaví		Pohlaví		Pohlaví	
	chlapec	dívka	chlapec	dívka	chlapec	dívka
Ani jeden den	3,7%	3,4%	3,2%	2,0%	2,8%	4,1%
1	5,7%	7,4%	6,6%	7,8%	5,7%	8,9%
2	11,1%	11,6%	7,5%	12,8%	10,4%	14,7%
3	13,3%	14,8%	13,3%	17,7%	14,9%	19,8%
4	15,6%	16,4%	14,9%	18,8%	16,3%	19,3%
5	13,2%	14,5%	14,3%	12,9%	15,1%	12,8%
6	9,1%	8,5%	10,8%	9,1%	10,4%	6,6%
7 dní	28,4%	23,4%	29,5%	18,9%	24,4%	13,9%

## Budou z dětí dospělí?



Budou...



# Představení projektu



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

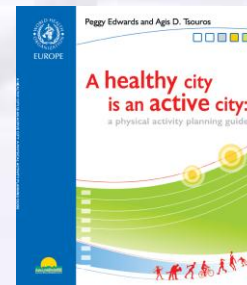
- Výzkumný projekt: Tvorba doporučení podpory pohybové aktivity pro Zdravá města v ČR
- Cíl: Poskytnout evidence-based podklad pro relevantní politické rozhodování na úrovni obcí.
- Jak jsme to dělali?

# Metodologie – 1. krok



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

- Obsahová analýza dat: již existující sekundární data (strategie, veřejné politiky, dokumenty a záznamy veřejné správy apod. )
- Celkem bylo analyzováno 67 dokumentů (42 zahraničních a 25 českých)
- Výstupem obsahové analýzy dat byl diskusní rámec včetně konkrétních témat pro následné rozhovory s experty





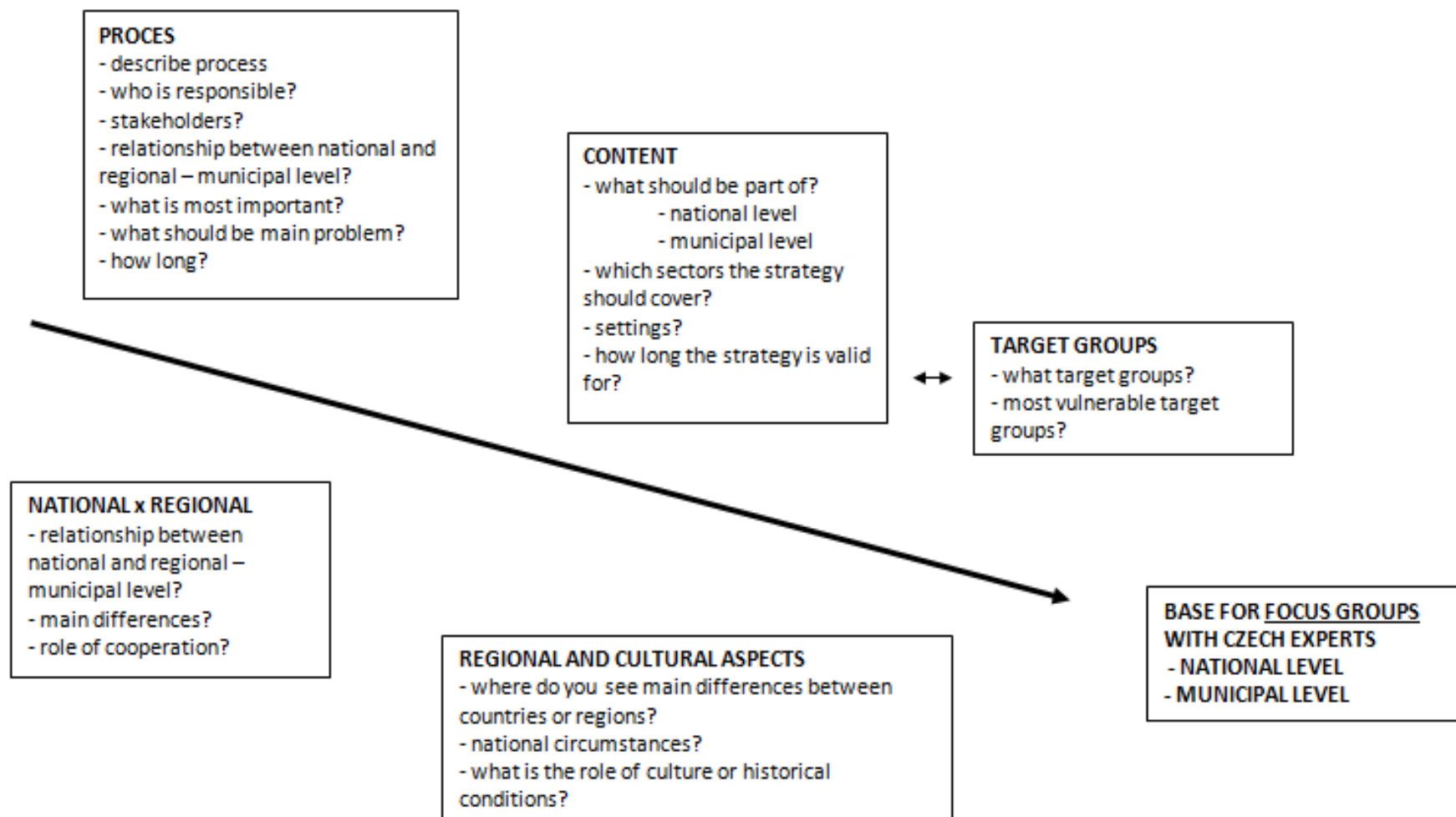
- Individuální rozhovory s experty: Výsledkem obsahové dat bylo vytvoření diskusního rámce, který se neskládá ze sumy přesně definovaných otázek, ale s obecnějších tematických okruhů
- Celkově bylo provedeno 10 rozhovorů v délce 60 – 90 minut s předními odborníky v oblasti podpory pohybové aktivity ze zemí: Kanada, Austrálie, Finsko, USA, Švýcarsko, Velká Británie, Německo, Polsko

# Metodologie – 2. krok



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

Development of Physical Activity Promotion Recommendations for Healthy Cities in the Czech Republic





- Skupinové rozhovory s experty – lidmi z praxe na obecní úrovni: Skupinové rozhovory (focus group) představovaly organizovanější typ skupinové diskuse a byly využity pro ověření vytvořených návrhů doporučení v praxi na úrovni obcí
- Celkem byly provedeny 3 focus group vždy s 11 – 12 účastníky diskuse – v Litoměřicích, Jihlavě, Kroměříži

# Metodologie – 3. krok



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

- Všechny pořizené individuální i skupinové rozhovory byly zaznamenávány prostřednictvím digitálních záznamníků a ze všech byl pořizen doslovný přepis
- K analýze rozhovorů bylo využito programu Atlas.ti, který je softwarovým programem speciálně vyvinutým pro účely kódování a interpretace kvalitativních dat

**M2:** *Or any connection or relationship between, for example, national or Ontario health promoting strategy or physical activity promoting strategy? Any links or any...*

**FC:** I'm not a public health expert. So I may defer to some of the... Monica Campbell or people who you met in public health. We have like ParticipACTION.

**M2:** *Yeah.*

**FC:** But it's kind of come and gone. But there's not a walking strategy.

**M1:** *And do you cooperate with other cities?*

**FC:** I would say, it's very interesting actually, Montreal has a better active transportation strategy. They've spent a lot of time and effort on their bike strategy. And are quite far ahead in some aspects. Particularly the development of pedestrian only zones. Vancouver...have you been to Vancouver?

**M2:** *No.*

**FC:** It's a beautiful city. It's a glorious city. And it's in a very lovely setting. So its whole culture is very focused on outdoors. So people their all hike and kayak. So it has a more of a physical activity culture...it's much like active transportation but more of a physical activity culture. But people still do commute quite long distances there. But they have been better at dense development than we have in the last ten years. You know, we're getting there, but we're still not great. So



# Průběžné výsledky studie



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

- Zásadní zaměření zdravotních plánů obcí na oblast podpory pohybové aktivity

„... komunální politika je lidem nejbliže...“

„... politika obce má zřejmý dopad do praxe v relativně krátkodobém časovém horizontu...“

MANUÁL pro Zdravotní plán města  
verze: prosinec 2010

## MANUÁL PRO ZDRAVOTNÍ PLÁN MĚSTA

metodický materiál

Pracovní skupiny pro zdravotní plány a politiky  
při Ministerstvu zdravotnictví



### Obsah:

1. Úvod do problematiky
2. Indikátory zdravotního stavu
3. Postup práce na Zdravotním plánu
4. Informace, zkušenosti, inspirace

==

### TÉMATICKÉ PŘÍLOHY:

- Podpora zdraví seniorů (zdravé stárnutí)



MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ  
ČESKÉ REPUBLIKY



EUROPE



ZDRAVÁ MĚSTA, OBCI, REGIONY  
ČESKÉ REPUBLIKY

Materiál vznikl v rámci Pracovní skupiny pro Zdravotní plány a politiky při Ministerstvu zdravotnictví. Zpracování materiálu finančně podpořila Světová zdravotnická organizace (WHO) v rámci projektu Biennial Collaborative Agreement (BCA) v rámci projektu tvorby Zdravotního plánu byl metodicky řízen a pilotně testován v prostředí Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM).



## Průběžné výsledky studie

- Při tvorbě zdravotních plánů je třeba zapojit co největší počet hráčů – klíčových aktérů, které je třeba analyzovat a identifikovat jejich zájmy a možnosti zapojení.
- Prevence odmítnutí případné strategie ze strany subjektů, které mohou spolupracovat při naplňování cílů
- Klíčovým faktorem úspěchu je vytvoření dobrých vztahů s těmito klíčovými hráči



## Průběžné výsledky studie

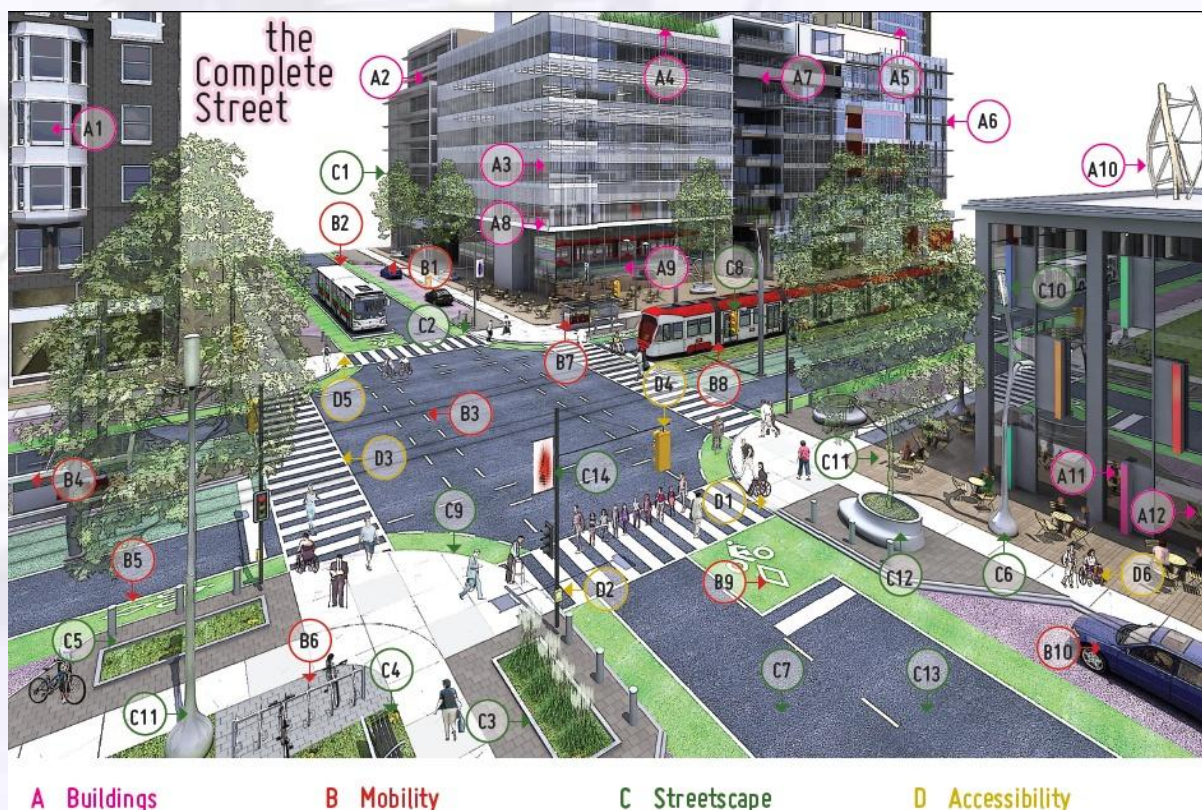
- Provést analýzu stávajících strategií, politik, nařízení, vyhlášek, norem apod. – některé mohou mít pro oblast podpory pohybové aktivity zásadní význam, i když jsou primárně zaměřeny na jiný resort (doprava)
- Zdravotní plány pro tuto oblast je dále třeba postavit na „evidence based“ základech, provádět monitoring a průběžné hodnocení stanovených cílů – evaluace a efektivnost vynaložených nákladů

# Průběžné výsledky studie



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

- Z hlediska vytváření podmínek jednoznačně evidovaná orientace na aktivní transport



Zdroj: Toronto walking strategy (2009)



- Z hlediska infrastruktury a vytváření podmínek snaha o maximální využití stávajících zařízení (např. sportovní zázemí škol)
- Cílové skupiny - děti, senioři (aktivní stárnutí, prodloužení aktivní délky života), rodiny s dětmi, skupiny s nižším socioekonomickým statutem



- Obecní úroveň by měla do jisté míry kopírovat to, co se v obecnější rovině odehrává na národní úrovni
- Při procesu tvorby strategie je však třeba vždy vzít v úvahu charakteristické rysy kultury a historické aspekty vývoje daného místa

# Děkuji za pozornost...



POHYBOVÉ AKTIVITY V OBCÍCH  
A JEJICH ROZVOJ

## Kontakt:

**Mgr. Zdeněk Hamřík**

Vedoucí Katedry rekreologie

Deputy Principal Investigator – HBSC study

Fakulta tělesné kultury

Univerzita Palackého v Olomouci

[zdenek.hamrik@upol.cz](mailto:zdenek.hamrik@upol.cz)

+420 604 156 687



Pražský Maraton 2010